

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1918-ci il 27 noyabr (Çərşənbə günü) tarixli 50-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

“AZƏRBAYCAN” QƏZETƏSİ İDARƏSİNDƏN

Mürəttib və qulluqların məcəbini artırılması və sair məxari-catin [xərclərin] çoxalmasından naşi [ötürü] “Azərbaycan” qəzetəsinin bu gün 27 təşrinə-sanidan hər nüsxəsi 70 qəpiyə satılacağını qəzetə idarəsi ümumə elan edir.

QİSMİ-RƏSMİ [RƏSMİ HİSSƏ]

Maliyyə Nəzarətində

- 19 təşrinə-sani 1334, Baş kassa müdiri Okincits qulluğa gəlmədiyinə görə, bu sənəsi təşrinə-avvalın [oktyabrın] 26-dan həmişəlik qulluğundan kənar edilir.

- Bu sənəsi təşrinə-avvalın 26-dan Statski sovetnik Krestnikov Baş kassa müdiri vəzifəsi ifasına buraxılır.

- Bakı şəhərinin 9-cu uqastokunun vergi müdiri Semincenkov qulluğa gəlmədiyinə görə, bu sənəsi təşrinə-saninin [noyabrın] 23-dən həmişəlik vəzifəsindən kənar edilir.

- Göyçay uyezdinin vergi müdiri Yele, bu sənəsi təşrinə-saninin 23-dən Bakı şəhərində 5-ci uqastok vergi müdiri təyin edilir.

- Bakı şəhərinin 4-cü uqastok pristavı vəzifəsini ifa edən Hüseyn bəy Əbdürəhman bəy oğlu Paşabəyov bu sənəsi təşrinə-saninin 20-dən Göyçay uqastokunun vergi müdiri vəzifəsinə təyin edilir.

- Petroqradd Darülfünununu [Universitetini] ikmal etmiş [bitirmiş] Əkbər Sadiqov 900 manat məvaciblə bu sənəsi eylülün [sentyabrın] 22-dən Gürcüstanda olan Maliyyə Nəzarəti vəkiliyin müavini təyin edilir.

- Maliyyə Nəzarəti dəftərxanasının qulluqçusu Abdulla Bağirov qulluğa gəlmədiyinə görə, bu sənəsi təşrinə-saninin 18-dən həmişəlik vəzifəsindən kənar edilir.

- Müvəqqətin Gəncədə yaşayan İosif Balaxevski bu sənəsi təşrinə-saninin 15-dən Gəncə xəzinəsinə təyin edilir.

- Maliyyə Nəzarəti xəzinəsinə olan mühasib müavinləri Aleksandr Yeorov və Viktor Markovski haman şöbədə yuxarı məvacib alan mühasib müavinləri təyin edilir.

- Hesabdar qulluqlardan Ağalılar Mustafayev, Aleksandr Pozdnıykov mühasib müavinləri və dəftərxana xidmətçiləri Aleksandr Stavrovetki və Levon Xomichev hesabdar qulluqçu təyin edilir. Semyon Pavlov xəzinədə dəftərxana qulluqçusu təyin edilir. Bunlar hamısı bu sənəsi təşrinə-saninin 11-dən hesab olurlar.

- Bakı xəzinəsinin 1-ci sinif daxilədi [kassir] Qulam bəy Fətaliyev bu sənəsi təşrinə-saninin 19-da 10 günün müddətinə məzuniyyətə buraxılır.

- Maliyyə Nəzarəti dəftərxanasının müvəzzisi [pul paylayan] Nina Borisovna Kamenskaya bu sənəsi təşrinə-saninin 22-dən hesabdar xidmətçi vəzifəsinə təyin edilir.

- Maliyyə Nəzarəti dəftərxanasının dəftərxana qulluqçusu Vladimir Şleyfer bu sənəsi təşrinə-saninin 22-dən həmin dəftərxanada müvəzzisi təyin edilir.

- Gəncə xəzinəsinin hesabdar qulluqçusu Ədil Əliyabəyov bu sənəsi təşrinə-saninin 15-dən həmin xəzinəyə 2-ci sinif mühasib [buxqalter] təyin edilir.

- Qazax şəhəri sakini Zoya Lyapina Qazax xəzinəsinə gələn gündən yazıçı [katibə] təyin edilir.

- Gəncə xəzinəsinin 2-ci dərəcə mühasibi Sergy Şaşkov məzuniyyətdən qayıtmadığı üçün bu sənəsi təşrinə-avvalın 24-dən qulluğundan kənar edilir.

- Siqnaq xəzinəsinin hesabdar qulluqçusu Mixail Vişnyakov bu sənəsi eylülün 16-dən Zaqatal xəzinəsinə 2-ci dərəcə mühasib təyin edilir.

- Göyçay uyezdinin sabiq uryadniki [polis məmuru] İosif Mivedçev Göyçay xəzinəsinə gəldiyi gündən müvəqqətin hesabdar vəzifəsini ifa etməyə buraxılır.

- Göyçay xəzinəsinin hesabdar qulluqçusu Mixail Milyukovski naxos olduğuna görə, öz arızisi müvəccibə [ərizəsinə əsasən] bu sənəsi təşrinə-saninin 10-dən xidmətindən kənar edilir.

- Salyan xəzinəsinin baş mühasibi Orunski bu sənəsi təşrinə-saninin 23-dən 7 gün müddətinə məzuniyyətə buraxılmışdır.

Azərbaycan Maliyyə naziri
Məhəmmədhasan Hacınski

İSTİQLAL

Çəkilən zəhmətlərin, tökülən qanların, yaxılan xanümanların, axıdılan göz yaşlarının bir təsəllisi vardı: istiqlal!

İstiqlal bir növ hürriyyəti-şəxsiyyədi [şəxsi azadlıqdır]. Millətlər şəxsinə məxsus hürriyyət, fərdlər hürriyyəti, dövlətin və yaxud millətlərin səadətli nəqəyi-nəzərindən qüvvə [qeydlər], bəzilər, zəncirlər və hüddud [məhdudiyyətlər] altına alınmaq fərz olduğu kimi, bəşəriyyətin saadətli üçün daxili millətlərin hürriyyəti, təbiri-digərli [başqa sözlə] istiqlal, bir təqim qeydlərə məhdud ola bilər.

Digər siyasi hürriyyətlər kimi millətlərin istiqlalı da insan övladının böyük məqsədini təşkil edən saadətli-bəşəri təmin edən yollardan birisidir. Dünya millətlərinin bir gün gəlib də məsud bir aileyi-mədəniyyət [mədəniyyət ailəsi] təşkil edəcəyi biz federalistlərə yabancığı bir fikir deyildir. Millətlərin könül rızası ilə əqd edəcəkləri [bağlayacaqları] “Cəmiyyəti-Ədvalm” [Millətlər Cəmiyyəti] fikri dünya federalistlərinin əski düşüncəsidir.

Rusiya həyatı-siyasiyyəsində [siyasi həyatında] bu fikir başqa bir yolla qovıldan feila [sözəndən işi] gətirilmək istənilirdi. Rusiya vəhdaniyyəti-siyasiyyəsi [siyasi birliyi] bütün nəvaqis [qüsurlarına] və manfiyyətinə [mənfi cəhətlərinə] rəğmən millətləri yekdigərinə [bir-birinə] rəbt edər [bağlaya] biləcəklər bir çox rabiteyi-mədəniyyə [mədəni bağlar] hasil etmişdi. Bundan istifadə ediləmə istənilirdi. Rusiya millətləri arasında bir ittifaq əqd etmək, bir federasyon vücuda gətirmək fikri doğdu. Məhkum millətlərə mənsub olan federalistlər son dərəcədə sədəqət göstərərək bu məqsədin təbii bulunan yolundan sərfi-nəzar edərək, millətlərin kəndi rızasından deyil, məsələnin həllini Rusiya mütəfəkkirlərindən, Məclisi-Müəssisənindən [Təsisçilər Məclisindən] gözlədilər. Məttəəssüf [təəssüf ki], bu xüsusda “kədətlərdən” tutub, “bölşeviklərə” qədar bütün Rusiya partiləri məsələni sözdə bir, işdə başqa bir yolda “həl” etdilər. Nəticədə nə oldu? Orası həpimizə məlumdur. Rusiyanın məhkum millətləri kəndi başlarının çarəsinə baxmaq zərurətində qaldılar. Bu əlim [kədərlili] zərurətlər həm Rusiyaya, həm də kəndisindən ayrılmış vilayətlərə pək bahaya mal oldu [baha başa gəldi]. Çox zərərli, çox ziyanlır gördülər. Fəqət, istər-istəməz sabit bir fikrə gəldilər. İsbət olundu ki, Rusiyaya bir daha toplanmaq müqəddər [qaçılmaz] isə, bu təqdir yalnız millətlərin kəndi ar-

zularını, kəndi qənaət və istiqlalı-rəyləri [fikir azadlıqları] sayəsində mümkün olacaqdır.

Mənə “Rusiya vəhdaniyyəti-siyasiyyəsində [siyasi birliyinə] girmək arzu edərmişiniz?” deyə sorsanız mən “əvət” cavabını verməyə heç tərəddüd etməm. Fəqət, “Bu vəhdətə nasil girmək istərsiniz?” deyə məsələni qurdalsınız, biraz təəmmül edərəm [düşünürəm].

Qulağıma Məclisi-Müəssisən səsi gəlir: Ufa Hökumətindən bəhs edirlər. Bu bəhslərdən anlamam. Məclisi-Müəssisən nəsfi [yarısı] bölşeviklərdir ki, məclis əleyhdadlardır. Rusiyanın nazimi [nizam vericisi] olan Velikorossiya bu gün tamamilə onların əlindədir. Ufa Hökuməti nərəddədir, o nasil hökumətdir, bilməyirəm. Bu hökumət-lə təyini-münasibət etmək [münasibət qurmaq] üçün rəvilər [rəvayət danışanlar] deyirlər ki, qoşa dibli gəmilərin dibləri arasında da sayahət edərək, yalnız bir aydan sonra məqsədə ermək mümkün imiş. Bu Hökuməti Rusiyanın kəndisində taniyan daha yox imiş. Bu Hökumət sollar tərəfindən qəbul edilmədiyi kimi, Milyukov belə bunun əleyhdadı imiş. Bu şəraitlə [şərtlərlə] toplanacaq Məclisi-Müəssisən təsadüfi bir məclis olacağı bəllidir. Böylə təsadüfi bir məclisi Rusiya millətləri kəndi müqəddaratlarını nasil təpşirə bilirlər? Burası əlbəttə ki, cai-sualdır [sual altındadır].

Hər millət kəndi müqəddəratını təyin etmək səlahiyyətinə malikdir. Rusiya inqilabının düsturu bu. Etifaq dövlətlərinin rəisi-cümhur [prezident] Vilson ağzi ilə təyin eylədiyi şüar da budur. Böylə ikən bizzərrə [zərurət qarşısında] istiqlalını elan eyləmiş bulunan Rusiya qitələrinə [regionlarını] təkrar uyusduracaq, bərsdirəcək, aralarını bulacaq, onlardan müvəffiq və müvafiq bir kütlə vücuda gətirəcək müəssisə nə ufaqların təsavvür eylədiyi məhüd [vəd edilmiş] “Məclisi-Müəssisən”, nə də bölşeviklərin “sovet”ləridir. Böylə bir səlahiyyəti olsa-olsa yalnız Rusiya “Müəssisən Konqresi” haiz ola [dəyşə] bilər. Bu müəssisə 1917-ci sənədə itxab olunan [seçilən] bir Məclisi-Müəssisən qırq-tökük təitmissə [jalavəsi] deyil, birər hökumət vücuda təşkil etmiş milli üzviyyətlərin [orqanların] müsavı [barəbar] surətdə göndərmiş olduğu müəssisələrdən [nüməyəndələrdən] təşəkkül edə bilər...

Fəqət bu fikir, Rusiyadan ayrılıb da kəndi həyatlarını qurtarmağa çapalayan millətləri, ümumi sülh konqresinin təmin edə biləcəyi füyuzatdan [feyzlərdən] məhrum etməməlidir. Millətlər sülh konqresini buraxıb da hər-cərc içində yuvarlanan Rusiyanın kim bilir qac zaman sonra halli-təbiisinə gələcəyini gözləyə bilməz. Onların birər üzviyyəti-siyasiyyəsi [siyasi orqan, hissə] olub da ray [səs] sahibi bir vücd olmalarının sülhi-ümumi konqresinə [ümumi sülh konqresi tərəfindən] təsdiqinə böyük bir ehtiyac vardır. Bu ehtiyacdən onları kimsə məm edəməz [uzaqlaşdır bilməz]. Bilxəssə [xüsusilə] ki, konqre[s]cə şəxsiyyəti təyin olunmuş siyasi üzviyyətlər daha böyük bir əmniyyət [inam] və etibarla əqd-ittifaq edər [ittifaq bağlayar] və həqiqətən də mütəqəbil [qarşılıqlı] bir etibar üzərinə uyusar, müstərar bir birlik vücuda gətirə bilər. Çünki o zaman ittifaqa girəcək hər bir üzviyyət kəndi vəziyyətini bəyənmişli bir vəsiqə ilə əmin görəcəyindən, kəndisini daha qüvvətli olan üzviyyətlərin təziqinə qarşı qüvvətsiz görmədiyindən, qararlarında daha sərbəst, binaileh [dolayısıyla] daha səmimi olar.

Türkiyə ilə əqd olunmuş [imzalanmış] mütərikən [təşəkkül] məvəddini [maddələrini] tətbiq və Qafqaziya qitəsi üzərində təmini-asayiş etmək məqsədi ilə gələn Müttəfiq ordularının komandanı müsöy Tomsonun son bəyannaməsi dəxi məsələnin bu zəmində həll olacağına göstərməkdədir. Müsöy Tomson, “Qara dənizlə bəhrəli-Xəzər arasında vəqe olan ərazinin son müqəddəratı-siyasiyyəsi [siyasi təaleyi] sülhi-ümumi konqresinə həll olunacaqdır”, deyir.

“Millətlər kəndi müqəddaratlarını təyin eyləmək səlahiyyətinəddirlər” şüari-müqəddəsini [müqəddəs şüarını] yıldızlı bayrağının üstündə cali xətlə [qalın hərflərlə] yazmış olan Vilson həzrətlərinin müttəfiqi, bütün dünya hürriyyətpərvərləri [azadlıq-sevərləri] tərəfindən tarixi-inqilabi bir kitabı-müqəddəs kimi oxunan Fransanın silah arxədəsi, əsasi-idarəsi muxtariyyət və hürriyyət əqamiminə [üqumlərinə; prinsiplərinə] istinad edən Britaniya ordusunun komandanı başqa dürlü hərəkət edəməzdi. Bu gün Qafqaziya ərazisi üzərində həqiqi-hayat və həqiqi-millətlərdən bilistifadə [istifadə edərək] elani-istiqlal etmiş bulunan Azərbaycan, Şimali Qafqaz, Gürcüstən və Ermənistan ərazisi və mülküyyətindən bəhs olunmayır, bunun səbəbi bir dərcəyə qədar bəllidir. Çünki bu yeni təşəkkül edən hökumətlər Müttəfiqlər tərəfindən hələ tanınmamışdır, fəqət bu tanınmamış sülhi-ümumi konqresində tanınmayacaqlarına, əlbəttə öhdə olamamz. Fövqəzəkir [yuxarıda deyilən] bəyannamə bu kimi məsələlərin həllini ümumi sülh konqresinə həvalə edir.

Sülh konqresindəki müvəffəqiyyətimiz isə kəndi idrakımızda, dirayətimizə, rəftar və səbatımızda bağlı bir məsələdir. Kəndi istiqlalımız, qoşularımızın da istiqlalını, kəndi hürriyyətimizi, onların da hürriyyətinin təqdir və təqdis edilmə [müqəddəs qəbul edək]. Bu vaxta qədar tərəfeyinin [hər iki tərəfin] işlədiyi qəbəhətləri unudulm, ermənilərlə, ruslarla, bütün vətəndaşlarımızla, gürcü qoşularımızla olan məsələlərimizi sülh və müsalimətlə [əmin-amanlıqla] bitirəlim. Adam-ağıllı [ağıllı-başlı], Avropakarı [Avropa tərzində] bir idarə, bir məclis, bir hökumət təsis edilmə də həmin Amerikaya, Avropaya adamlar göndəralim, isbatlı-loyaqət [loyaqətimizi isbat] edəlim, deyəlim ki: Çəkilən zəhmətlərimizin, tökülən qanlarımızın, yaxılan xanümanlarımızın, axıdılan göz yaşlarımızın yalnız bir təsəllisi var: İstiqlal!

M. Ə. Rəsulzadə

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

(14 təşrinə-sanida [noyabrda] “Royter” ajansı məlumatı)

Klemansonun isticəbvi [sorghusu]

Klemanso Paris Darülfünununun [Universitetinin] Hüquq şöbəsi müdirinə müraciətə, kayzer Vilhelmin təslimini tələb etməyin beynəlmiləl qanunca caiz [yolverilən] olub-olmadığını sual etmişdir.

Ehtiyatkarın tədbirlər

Brükseldə Almanlar tərəfindən görüldüyü xəyanətdən dolay hər yerdə Müttəfiqlər orduya münasib ehtiyatkarın tədbirlər itxiz edirlər [görrülər].

Namur nəhri boyunca Köln şəhəri üzərinə ingilislərin bir tərəfdən yürüdükləri halda, digər tərəfdən də üç ingilis ordusu hər bir təsadüfə qarşı hazırlanırlar.

Almaniya da aclıq

Milli Hökumət üzvü Şeydeman Almaniya ərzaq qəhatliyi haqqında yazdığı elani-ümumisinə Almaniya xalqı üçün Etifaq dövlətləri lazımı ərzaq göndərsələr, alman xalqı bunlara çox minnətdar olacağıni söyləyir. Komissiya Laheyda olan Amerika səfəri ya-

nına gedib, bizim əzab və məsaqqəyə bir intihə çəkmək [nahayat vermək] üçün kömək göndərilməsinə biraz tələsdirməlidir. Heç bir vaxt müharibə indiki kimi, böylə qəddarənə və xalqın həyatına və məişətinə təcavüz edən böylə bir dairədə olmamışdır. “Aclıq” müharibəsi bizim qadınlara və çocqlara qarşı ən rəhmisiz və aman-siz mübarizədir. Bunun xəsarəti, qanlı müharibələr nəticəsindəki xəsarətdən möhlikdir [daha öldürücüdür]. Bu müharibənin gələcəkdə bizə bağışlayacağı nəticələri görmək üçün analarımız çocqlarımıza baxmaq basdır. Aclıqdan, qansızlıqdan tövild edən [törəyən] əmva [növbənöv] xəstəlikdən hamıla qadınların iyirmi faizi tələf olmur. Gündə yarım litr südlə çocqları da doymadığından, bunlar da aclıq bəlasına mübtəla olmuşlar. Böylə ki, aramızda ölmün ittifaqi [hadisələri] ötuə faizə varmışdır. Ana və çocqların miyanında [arasında] aclıq tam mənası ilə hökmfərma [hökmran] olmaqla bir çox qurbanlar alır. Həqiqətən, Almaniya hazırda mühdış [dəhşətli] bir hal keçirməkdədir. Son atəş açılması ilə tərəfi-müqəbil [qarşı tərəf] üçün xitəmpəzir olduğu [sona qatdığı] halda, bizim xalq üçün müxtəlif dərəcə əzabından hələ qurtarmamışdır. Həqiqi sülh bizim üçün fəhlə qüvvəsinin yenidən dirilməsi ilə və lazımı ərzaq almaqla olacaqdır.

Moqilyov, 15 təşrinə-sani

Minskədən verilən məlumat görə, şəhər inqilabçı alman qoşunları tərəfindən işğal edilmişdir. Saldat nümayəndələri surası təşəkkül tapmışdır. Almaniya Fəhlə və Əsgər Şurası bütün Fransa, İngiltərə, İtaliya və amerikalılara bir müraciətnamə təb' və nəşr etmişdir [çap etmiş və yaymışdır]. İşbu müraciətnamədə deyilir: “Biz sabiq düşmənlərimizin hissələrində müraciətin [müraciət edərək] sipərlər üzərindən qardaşlıq əllərini onlara uzadıq. Fəhlə öz hökumətlərinə nüfuz yetirməlidirlər ki, gələcək sülh, qardaşlıq sülhü olsun. Almaniyanı aclıq ölümünə məruz buraxan mütərikə şəraitini [təşəkkül şərtlərini] yüngülləşdirmək üçün çalışın. Çalışın ki, gələcək sülh millətləri tabah [məhv] etməsin.”

Alman Xariciyyə nazirinin müraciəti

Alman Xariciyyə naziri Vaşinqtonda Baş katib [Dövlət katibi] Lansinqə böylə bir müraciətdə bulunmuşdur: Almaniya Hökuməti və alman camaəti Amerika rəisi-cümhurunun [prezidentinin] Almaniya ərzaq şeyləri göndərilməsinə razı olduğundan məm-nuniyyətlə xəbərdar olmuşlardır. Ehtiyac xəyli təcilidir. Əgər mütərikə şəraitinin [təşəkkül şərtlərinin] qəbulu, cəbhədən axıb gəlməkdə olan ordunun Almaniya daxilində olan ərzaq mövcudu ilə təmini, əbluka [mühasirə] davamına görə Şimal və Baltik dənizləri münasibətinin [alaqasının] dayandırılması gün-gündən bizim halımız müşkülləta salmaqdadır. Hər-cərc təhlükəsi ancaq təcil müavinətlə [köməklə] raf ola [aradan qaldırıla] bilər. Buna binaən [görsə], sizdən rica edirik ki, alman camaətinin aclıq və anarşi həlakətindən [öldürükdü, həlak edici təhlükədən] xilas etmək və vətənimizi bu pis haldan qurtarmaq üçün Amerikanın nə cür müavinət olacağıni aşkar etməkdən ötrü Laheyə və ya başqa bir yərə, al-mən vəkilləri [nüməyəndələri] yanına Amerika vəkillərinin göndərilməsi xəhişimi Cümhuriyyəti raisinə yetirəsiniz. Ola bilər ki, mümkün olduğu təqdirdə müavinət işləri təcrübəli və məşhur Stuverə tapşırılsın.

Alman Bitərəf Fırqəsinin dəvətnaməsi

Alman Bitərəf Sosial-Demokrat Fırqəsi “Beynəlmiləliyyətdə, fəhlələrə, fırqə yoldaşlarına” ünvanlı dəvətnamə nəşr etmişdir. Bu dəvətnamədə əvvəlcə Almaniya inqilabının səbəblərindən və məqsədlərindən bəhs olunub, sonra ağır mütərikə şəraitinin [təşəkkül şərtlərinin], qardaşlıq və azadlıq əsasında təza həyat bərpə ediləməsinə müşkülləta salması təsdiq edilmişdir. Dəvətnamədə deyilir ki:

“Brest-Litovsk sülhünə razı olan alman siyasiyyunları [siyasətçiləri], Müttəfiq dövlətlərlə [onları] təziq altına almalarından şikayət etməyə haqqı deyildirlər. Beynəlmiləl ittimai əhval tərəfindən biza verilməsi olan məzkur [adi keçən] sülh müahidənaməsi [müqaviləsi], həmçinin Bükres müahidənaməsi əleyhinə var qüvvəmlizə mübarizə edirdik. Bu təcavüzü dəf etməkdən ötrü kifayət qədar qüvvətli olmadığımızı ürək sızıntısı ilə hiss edirik. Bu səhvi düzəltmək arzusu bizdə inqilaba bais olan bir qüvvə oyandırdı. Dünya rus millarizmindən əzad olduq halda, bizim məmləkətimizdə təcavüz və təərrüz [sülh] siyasəti əleyhinə və təza müharibələr təkrar olmasına imkan verməmək üçün mübarizədə bulunmaq növbəsi sizindir. Bizim öhdəmizə buraxılan əgər şərait qəbul etməklə lüzumiyyət qarşısında ayılırsız. Mütərikə şəraitinin ağırlığından siza şikayət edib, bu tövr təcavüz və təərrüzlərin bərtərəf edilməsi [dəf edilməsi, aradan qaldırılması] üçün mümkün qədər çalışacağımıza əmin oluruq.”

- Almaniya da bir çox hersoq və knyazlar hökumət işlərindən əl çəkməkdədirlər. Saldat Vəkilləri Şurası hər yerdə hökuməti öz əlinə almaqdadır. Hersoq və knyazların əmvalı [malları] bir çox yerlərdə zəbt edilir.

- Amerika Beynəlmiləl [Hüquq] İttifaqının üzvü doktor Karl Strupp, Amerika raisi-cümhur [prezidenti] Vilsona böylə bir müraciətdə bulunmuşdur:

“1917 sənəsi aprelin 2-də, Konqre[s]də söylədiyiniz nitqə izhar etmişdiniz ki, alman milləti ilə müharibə etməyirsiniz və sizin alman millətinə məhəbbət və mehribançılıqdan başqa bir hissizin yoxdur. Amerikanın müharibə elan etdiyi hökumətlər dəxi yoxdur. Hal-hazırda alman milləti ancaq əzad olmağı və sizin təntənəli bir surətdə elan etdiyiniz Millətlər İttifaqı əsasında hamı millətlərlə sülh-lə yaşamağı arzu edir. Lakin, mütərikə şəraitindən [təşəkkül şərtlərindən] aclığa məruz olan alman milləti üçün yaşamaq və ya Millətlər İttifaqına daxil olmaq heç mümkün deyildir. Buna binaən [görsə], samimiyyətlə sizdən acizənə rica edirik ki, müttəfiqlərinizi insanlığa yaxışmaz ağır şəraitdə isardən vaz keçirilmək üçün icrayi-nüfuz ədəsiniz [nüfuzunuzdan istifadə edərək onlara təsir göstərsiniz].”

- Liondan xəbər verirlər ki, İngiltərə ilə Fransa arasında əqd edilən [bağlanan] müahidəyə [sazişə] görə İngiltərə Hökuməti Fransaya yarım milyon ton həcmində təza gəmi vermişdir.

- İngiltərə mətbuatının verdiyi xəbərə görə, Məclisi-Əyan [Lordlar Palatası] ilə Parlament üzvlərinin müttəhid [birgə] iclasında Lloyd Cərc qəti surətdə təkid etmişdir ki, qalibiyyət, məsai [əmək] və hasilat [istehsalat] təşkilatlarının şüari ilə münasibətli olan islahatdan ötrü istifadə olunmalıdır. Lloyd Cərc hal-hazırda hökmfərma [hökmran] olan inqilab ruhundan bəhs edib deyir ki, mən bölşevizmdən və inqilabdan qorxmıyım, ancaq itxiflərə [fikir ayrılıqlı] və irticadan ehtiyat ediram.

- Rəisi-cümhur Vilson Konqre[s] palatasının hər ikisində mütərikə şəraitini [təşəkkül şərtlərini] elan etdikdə, Mərkəzi hökumətlərin əhvalını yüngülləşdirməkdən ötrü, insanıyyət-

pərvərəna iqdamat götürüldüyünü [addımlar atıldığını] xəbər vermişdir. Vilson sülh şərtlərinin uzadılması haqqında öz bədbinə nəzərdə demişdir ki: “Hərgah alman milləti sülh sazışı yolunu tutub və itxiflərini [fikir ayrılığını] bərtərəf etsə [aradan qaldırsa], Müttəfiqlər hər cür müavinətdə [köməkdə] bulunmağa çalışsalar.

- Kantemirovka, 17 təşrinə-sani. Bir kakaz alayı cəbhəyə gətirməkdən imtina etmişdir. Uşyaqçılar tövqif [həbs] edilərkə uşyan yatırılmışdır. Alman məlumat görə, hərbi əsirlər Bryansk tərəfinə yürüdürlər. Almaniya və Avstriyadan 400 minədək rus əsirləri gəlməkdədirlər. Bunları doyurdumkədən ötrü teleqraf [teleqraf vasitəsilə] əmr verilməmişdir. Tula-Oryol-Bryansk xətti ilə 100 minədək əsir gəlməkdədir. Tədbir itxiz edilməzə [tədbirlər görülməzə], ətraf əhalisinə böyük xəsarətlər yetişəcəkdir.

- Berlində olan Əmələ [Fəhlə] və Saldat Vəkilləri Şurasının icraiyyə komitəsi bir para firqələrin arzu etdikləri kimi xalq qvardiyası təşkilini lüzumsuz görmüşdür. Çünki əsgərlər özləri izhar etmişlər ki, onlar Əmələ və Saldat Vəkilləri Şurasının əmrinə görə hər vaxt inqilab fütuhatını [nailiyyətlərini] mühafizə üçün qanlarını tökməyə hazırdırlar.

- Berlində olan hamı əsgəri təşkilat və Dobritz hava dəstəsi ilə Köniqşberq Birinci qolordusu nümayəndələrinin iştirakı ilə vəqe olan saldat icimasında [yığıncağında] çəğirilmiş lazım gələn və məsrutiyyətin birinci əsası olan Milli Şuranın davatını Hökumətdən tələb etmək təklifi müttəhidləqövl [yekdilliklə] qəbul olunmuşdur.

- Londonda xəbər verirlər ki, mütərikə [təşəkkül] imzasından sonra 14 gün ərzindəmüddətə almanlar hamı sualtı qayıqlarını 10 zirehli, 6 böyük kruvazer [kreysler], 8 yüngül kruvazer və 50 dana yeni minasonları [torpedo gəmisini] Müttəfiq dövlət limanlarına gətirməyə söz vermişlərdir.

QƏZETƏLƏRDƏN

Müttəfiqlərin hücumu

Petroqraddan verilən məlumata görə, Müttəfiqlər işbu günlərdə Arxangelsk yolunu tutmaq istəyirlər. Müttəfiqlər Şenkursk-Velsk dəstələri qarba tərəf yürüməkdən ötrü lazımı hazırlığı görmüşlər.

Hacı-Tərخان nahiyəsində

Bölşeviklərin mürəvviçə-əfkəri [fikirlərini] yayan, mətbuat orqanı [olan] “K. Q.” xəbər verir:

“Hacı-Tərخان təhlükə altındadır. İdil nəhrindən əlaqəmiş kəsiləcəkdir. Ağ qvardiyalılar Hacı-Tərخان dəmiryolunu tutmuşlardır. Üçüncü və yeddinci sura alayları firar etmişlər. Svetli Yarda macar taboru düşmənlər tərəfinə keçmişdir.”

Şuranın yandırılması

Jizdreddə [Kəluqa quberniyasındakı] azad bazar təktübi məh [qadağan] edildiyindən, kəncçilər Şura mətkünə neft töküüb yandırmışlardır. 8 komissar, 16 xidmətçi tələf olmuşdur.

Ermənistanda səfərbərlik

Ermənistan Hökuməti 20-25 yaşınadək bütün cavanları təcili surətdə tahti-silah [silah altına] davət etmişdir.

CƏFƏROVUN İSTİZAHİ [İZAHAT TƏLƏBİ]

Gürcüstən Cümhuriyyət Hökuməti nəzəndə Azərbaycan siyasi nümayəndəsi Məhəmməd Yusif Cəfərov canabları Gürcüstən Xariciyyə Naziri Geqorçiya böylə bir məktub göndərmişdir:

“Hörmətli, Yevgeni Petroviç!
“Kafkazskoye slovo” qəzetəsinin 15 noyabr tarixli 247-ci nömrəsində “Aşxatav” qəzetəsindən biltürümə [tərcümə edilərək] “Müvaziəkərlər” [bəhsə girənlər; yalandan mübahisə edənlər] ünvanlı bir məqalə dərc edilmişdir. Bu məqalədə Azərbaycan Cümhuriyyəti və onun məsul nümayəndələrinə qarşı bir çox yalan təərrüzlər [hücumlar] və “türk müzduru Xoysklar və Cəfərovlar”, “Azərbaycanın böyük və kiçik sultanları callad Xoysklar və Cəfərovlar”, “Azərbaycan demokratiyası calladları”, “30 min mətu[un] [qətl edilmiş şəxsin] calladları” “Cəhə

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1918-ci il 27 noyabr (Çərşənbə günü) tarixli 50-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

- Britaniya Hökumətinin düstürləməli [tapşırığı] ilə İrandaqı Britaniya ərzaq təşkilatı Bakı əhalisindən ötrü xüskbar [quru meyvə], düyü və lobya alır. Böyləliklə hər həftə Bakıya 40 min put ərzaq gətiriləcəkdir.

- Kəsbkarlar İttifaqının [Həmkarlar İttifaqları Şurasının] sədri "Türk Ocağına" müraciət edib fəhlə klubu və əşyasını təhvil verməyi təklif etmişdir. "Türk Ocağı", Kəsbkarlar İttifaqının nümayəndələrini müzakirətə [danışqlara] dəvət etmişdir.

- Təşri-nəsinin [noyabrın] 25-də bütün Port dairəsi [fəhlələri] səhərdən tətil elan edərək eyül [sentyabr] ayının məvaciblərini tələb etmişlər.

- Britaniya Hökuməti əmri ilə Bakı ilə Ənzəli miyanında [arasında] həftədə dörd vapor işləyəcəkdir.

- Mərkəzi Ev Komitəsi cəmbindəki [nəzindəki] Ərzaq şöbəsinin Britaniya Hökumətinə verdiyi məlumatdan anlaşılışdır ki, Bakı və ətrafında 350 min əhali yaşayır.

- İşbu günlərdə Bakıdakı erməni ziyalılarının bir neçə iclası olmuşdur. İclasda Bakı Erməni Zəhmətkeş Ziyalılarının İttifaqı nam [adlı] təşkilat barəsində müzakirətə bulunulmuşdur. Axırncı iclasda 40 nəfərə kimi ünəs [qadın] və zükr [kişi] iştirak etmişdir. İttifaqın məqsədi, erməni milləti miyanında [arasında] iqtisadi, cismi [fiziki] və mədəni məsələlərin təbliği və qonşularla əlaqəyidostanə peyda etməkdir. Xüsusi bir komission intixab edilmişdir [seçilmişdir] ki, nizamnamə tərtib versinlər. Komissiona Taqyanosov, Manandyan, Kara-Murza və İşxanyan intixab edilmişlər.

Ədəbi sütunlar

MƏHTABİ-ŞİTA

Karpat xatirələrindən

1

Doğmuş o yanda bir ay, ruyi-münəvvərli
Rə'si-cəbaldə cazib vəchi-müdəvvarilə
Getdikcə yüksəlirdi parlaq fəzaya doğru
Ol ələmi-büləndü-heyrət-fəzaya doğru
Pək çox da cazib idi rüxsari-feyzkarı
Aydınlatırdı xaki ruyi-nigəh-şikarı
Rövnəq-fürüzü-ülvi, mehtabi-zilətfət
Vermişdi dağa-daşə nur ilə bir ziyafət
Guya qucaq-qucaq həp sərpilmiş idi kövkəb
Pək sairənə idi ol leyləyi-mükövkəb
Yer bəmbəyazdı qarlı, ətraf cümlə kuhsar
Dağlar, əvət o dağlar həp abidəti-ə'sar
Maha baxıb dururkən gəldi şü söz dodağa:
Türk ələmi yixilməz, bənəzər dedim şü dağa
Bir gün qaçar qaranlıq, millət hilalı parlar
Fəthlərin, Səlimin nuri-cəlalı parlar
Məşriq yerində parlar mahi-zəfər-nüamiz
Bir gün görər hilalı müzlüm qəlm səmamiz
Bir gün gələz şü yurda bir zümreyi-rəhamiz
Azad olar, əminəm, bu arzi-pürbəhamiz
Azadə bir həyatə məzhar olar bu millət
Əlbət ölər əsarət, əlbət ölər bu zillət.
Ölsün deyirdim işta zülmü sitəmkəranın
Olsun cahana varis tiği müzəffəranın.

Əbdülsəlimzadə Məhəmməd Hadi

GÜRCÜSTANDA

"Qruziya" qəzetəsinin 19 təşri-nəni [noyabr] tarixli nömrəsində işbu xəbər nəşr edilmişdir:

Tiflisdə mövsuq [etibarlı] mənbələrdən xəbər alınmışdır ki, İngiltərə və Fransa hökumətləri Gürcüstanın istiqlalıyətini əsasən təsdiq etmişlərdir.

İdarədən: Biz bu xəbərin doğru olduğunu bilmirik. Fəqət, hər halda biz inanırıq ki, Gürcüstanla bərabər başqa Qafqaziya cümhuriyyətlərinin də istiqlalıyətini Müttəfiqlər və təsdiq edəcəklər.

Dinamit

Təşri-nəsinin 13-də Tiflis tramvay mövqifinin [stansiyasının] yanında fəhlələr tərəfindən yer basdırılmış bir put dinamit tapılmışdır. Dinamit tapılan yerdə milli qvardiyadan qaraqol [qarovulçu, keşikçi] qoyulmuşdur. Təşri-nəsinin 14-cü gəncəsi qaraqola naməlum bədəfkarlar tərəfindən atəş açılaraq yüngül surətdə yaranılmışdır.

Təşri-nəsinin 17-də Tiflisdə Vere körpüsünün sağ tərəfində dinamit güllələri tapılmışdır. Məhəlli-hadisəyə [hadisə yerinə] milli-siya müdiri Uruşadə, general-qubernator Məzniyev gəlmişdir.

İDARƏYƏ MƏKTUB

Müdiri-möhtərəm! Acizənə rica ediriz, bizim bu bir neçə kəlmə ərzimizə qəzetiniz bir guşəsində yer verəsiniz.

Məlum olduğu üzərə beş gündən ziyadədir ki, Azərbaycan dəmiryolunun "Sanqaçal-Buta" hissəsi xarab olub, hərəkət kəsilmişdir. Lakin, buna baxmayaraq məzkur [adi keçən] dəmiryol idarəsi nədənsə sərnişinlərə Bakı mövqifinə [stansiyasına] qədər bilet satmaqda davam edir. Böylə ki, bu günlərdə biz 300 nəfərə kimi sərnişinlər (arvad, uşaq və kişilərə) Gəncədən Bakıya qədər bilet satdırlar. Biz isə yolların xarab olmasından xəbərdar deyildik. Hacıqabul mövqifinə çatdıqda, biza yolun xarab olmasını məlum edib düşürtdülər. Orada bir çox azar və əziyyət çəkdikdən sonra böyük zəhmətlərlə piyada olaraq Bakıya gəldik. İndi bununla möhtərəm dəmiryol idarəsindən səl edirik. Mümkün deyildi ki, sərnişinlərə yolun xarab olmasını bildirib və yolum gedən mövqifə qədər bilet satılıydı və xırda uşaqlar və arvadları bu qədər əziyyətə düçar etməyəydilər? Sərnişinlərin çəkdiyi əziyyət intəhasızdır, təsvir etmək mümkün deyildir. Hər halda Dəmiryol İdarəsi məmurlarının öz işlərinə laqeyd baxmalarına təəccüb etməlidir. Binaileyh [ona görə], nazir həzrətlərinin diqqətini böylə nöqsənə cəlb etməklə lazımi tədbirlər ittax edilmasını [görülmesini] rica edirik.

İmzalar

ELAN

Bakı İkinci zükr [oğlanlar] gimnaziyası cəmbində [nəzində] kamilan [tamamən] milliləşmiş əlifba şöbəsi açılır. Bu şöbəyə daxil olan çocuqlar türkçə təlim alacaqlar. Əhalinin nəzəri-ətinası [diqqəti] bu milliləşmiş əlifba şöbəsinə cəlb olunaraq, uşaqların qeyd etdirəcəklərinə ümid edirik. Qeyd etdirərk istəyənlər məktəbin dəftərxanasına müraciət edə bilərlər.

725 7-3

ÇAY-QƏND

Bakı Şəhər İdarəsi bununla aşağıdakı kəndlərin vəkillərinə elan edir ki: Əhmədli, Keşlə, Zığ, Biləcəri, Binaqadi, Digah, Şağın, Pirsəği, Məhəmmədli, Fatmayı, Türkan, Güzdək, Nardaran, Bilgəh, Xırdalan, Xocahəsən, Buzovna, Qobu, Zirə, Kürkənd, Qala, Şüvəlan, Goradil, Maştağa, Hövsən, Novxanı, Kürdəxanı, Hökməli, Mərdəkan və Binə kəndlərinə bu gələn dekabr ayının 7-dən 12-ədək Ərzaq şöbəsinin anbarlarından çay və qənd veriləcək ki, camaata paylansın. Hər adam başına yarım (1/2) girvənkə qənd və bir asmuşka (1/8) çay.

Fiati: Qəndin girvənkəsi 3 manat və çayın girvənkəsi 28 manatdan. Ona binaən [görə] yuxarıda yazılan kəndlərin vəkillərinə təklif olunur ki, indi kənddə olan camaatı siyahı edib hazırda nə qədər adam olduğunu [u] adbaad və hər külfətdə neçə nəfər olduğunu [u] iki vərəqdə, yəni iki adad siyahıda yazsınlar. Siyahı vərəqəsinin biri vəkilə qəbir, o biri vərəqi nə qədər çayın və qəndin pulu eyləyirsə camaatdan yığib, yığılan pul ilə bərabər kəndin vəkilli "Natsional" qəstinasindəki [mehmanxanasında] Ərzaq şöbəsinə verib, çay, qənd almaqdan ötürü qəbz [order] almalıdır.

Kəndlərin vəkilləri kənd camaatından qənd və çay almağa şəhadətnamələri almalıdır. Camaatın siyahı vərəqəsi kənd kəndxudəsinin imzası və möhürü ilə təsdiq olunmalıdır. Kəndxuda, vəkil və qeyri adamlar hansılar ki, külfətdə olan adamları doğru göstərməyə və ya qənd, çayı paylayan vaxt doğruluqca bulmayanlar təftiş olandan sonra onlara çay və qənd verilməyəcək və ondan əlavə dava zamanında olan qanuna görə [müharibə dövrünün qanunlarına görə] şiddətli cəzaya mübtəla olacaqlar.

Siyahı vərəqəsi dekabr ayının 12-dək Ərzaq şöbəsinə təqdim olunmalıdır. Ayın 12-dən sonra heç şey verilməyəcək və vəkilləri və ya qeyri adamları bu tarixdən sonra Ərzaq şöbəsi qəbul etməyəcək. Qənd və çay kəndə gəldikdən sonra kəndxuda və vəkil qənd, çayı siyahı üzü ilə camaatın hüzurunda elan olan qəndə, yəni bir adam başına 1/2 girvənkə qənd, 1/8 çay paylamalıdır.

Bakı, 26 noyabr 1918

Ərzaq şöbəsi

6/7

MALİYYƏ NƏZARƏTİNİN ELANI

Azərbaycan Cümhuriyyəsinin hamı əli-vərişçilərinə elan olunur ki, bəndrolsuz tənəki, papiros və siqaralar satmaq, necə dükənlərdən və əldə satmaq üçün və bu malları həm Bakıdan çıxartmaq Hökumət tərəfindən məmnundur [qadağandır]. Hamı yuxarıda sayılan malları əli-vərişçilər gərəkdir, yəddi gün ərzində xəbər versinlər mövqə gömrük idarəsinə ki, o mallardan gömrük alınsın. Əgər əli-vərişçilər özləri istəsələr öz mallarına bəndrol vursunlar, gərəkdir yəddi gündə versinlər, əgər verməsələr bu mallar Hökumət tərəfindən zəbt olunub kəndliləri həm Hökumətə cavabdehəndə olacaqlar [Hökumət qarşısında məsuliyyət daşıyacaqlar]. Əli-vərişçilər istəsələr bəndrol almağa məşrubat [içki] vergi idarəsindən ala bilərlər. Qeyri-əzan [bundan əlavə] bu mallar həp cins "a" [yüksək keyfiyyətli] mallardan hesab olunurlar. Əgər yuxarıda yazılan əmrləri əli-vərişçilər yerinə yetirməsələr, Azərbaycan Cümhuriyyəsinin qanununa görə cavab verəcəklərdir.

Maliyyə naziri

6/4

BAKİ ƏHALİSİNƏ

Bakı Şəhər İdarəsi çörək yoxluğunun səbəblərini göstərməyə özünü borclu bilir. Əvvəla, Türk Ordusunun Bakıdan köçməsinə nəşi [ötrü] dəmiryolları yüklə dolmuşdur və sıyanın [ikinci olaraq] Zaqafqaz dəmiryolu axırncı yağışlardan çox zərərddə olmuşdur [zərər çəkmişdir]. Bu səbəbdəndir ki, dəmiryolları ilə ərzaq gətirmək çətinləşib, bu axırncı həftədə taxıl heç gəlməmişdir.

Təzliklə dəmiryolu təmir edilməsi üçün Hökumət tərəfindən tədbirlər görülməkdədir. Bu yaxında Lənkəran və İrən yolları dəxi açıldıqda, Bakı Şəhər İdarəsi yenə də bəzarda çörəyin bollaşmasına ümid edirik.

Böylə müşkül halda camaatın imdadına yetişmək üçün Şəhər İdarəsi Ərzaq şöbəsi qabaqca hazırlanmış arpa ununu çörəkçilərə paylayıb, çörəyin girvənkəsini 2 manatdan satdırmaqdadır. Bu dükənlər siyahısı xüsusi elan olmuşdur.

Şəhər İdarəsi əhaliyə müraciət edib, camaatın təşvişə düşməsinə rica edib, bu yaxında ərzaq qəhətliyinin rəf edilibəyinə [aradan qaldırılacağına] inandırır.

Bununla belə, Şəhər İdarəsi əli-vərişçilərə öz vətəndaşlıq vəzi-fələrinə unutmamalarını təhvil edib, məişətin bu çətin zamanında əzaği gizlədib qiymətlərin bəhəşdirməsinə və hər bir növ ilə ərzaq yoxluğunun asanlaşdırılmasına səy etmələrini rica və təmənnə edir.

Bakı Şəhər qlavası

[Şəhər İdarəsinin rəisi]

İlyuşkin

6/2 2-1

ŞURAYI-MİLLİ ƏZALARINA

Şurayı-Millii əzaları noyabrın 16-sına dəvət edilmişkən, bir çoxları hələ Bakıya gəlməmiş və nə səbəbə dəxi gəlmədiklərini bildirmişlərdir. Şurayı-Millii rəyasəti əzayı-müşarileyhimin [haqqında danışılan üzvlərin] bəhəməhəl [mütləq] dekabrın 3-də Bakıda bulunmalarını rica edirik.

Şurayı-Millii rəisi:

Məhəmməd Əmin Rəsulzadə

6/6

ŞURAYI-MİLLİ İDARƏSİNDƏN

Şurayı-Millii dəftərxanasında xidmət etmək üçün türkçə və rusca bilir təcürbəli bir mürtəcim lazımdır. Xahiş edənlərin Şurayı-Millii rəyasətinə müraciəti tövsiyə olunur.

Şurayı-Millii idarəsi müdiri:

Məhəmməd Said

6/5

BAKİ ŞƏHƏR İDARƏSİ ƏRZAQ ŞÖBƏSİ

Tərəfindən aşağıdakı çörəkçi dükənlərinə arpa unu buraxılıb, camaata girvənkəsi 2 manatdan çörək satılacaqdır.

Beli qorodda:
Müstəhlik cəmiyyəti – "KÇNİTO"
Müstəhlik cəmiyyəti – "Şibayev"

Çorui qorodda:
Müstəhlik cəmiyyəti – "Nobel"

Baylovda:
Baylov sosesində 84 – Kiriyaqindinin dükanı

Baylov sosesində 84 – Müheyin Fərac oğlu

Şəhərdə:
Şamaxinski 15 – "Qreysiya"

Şamaxinski 26 – Şeremetyev

Krasni krest caddəsində 18 – Popondopullo

Merkuryevski caddədə 19 – İvanov

Krasnovodski caddədə 39 – Eftivulis

Nijni Priyut caddəsi Krasnovodski küncündə 144/53 - Komişidi

Çadrovı və Tatarski caddələrin küncündə – Xristopulo

Vodovozni caddədə 10/12 – Elifiriadi

Balaxanski 84 – İqropullo

6-ıncı Zavağzal Poroxovoy caddənin küncündə 12/22 – Kirakosyans

Stanislavski caddə 66 – Xaçaturyans

Stanislavski caddə 97/99 – Ovanesyans

Şaxski caddə 35 – Məşhədi Abdulla Abutalıb oğlu

Bolşoy Morskoy Balaxanski caddənin küncündə 80/45 – Faqurin

Bolşoy Çəmbərakənd caddəsi 83 – İbad Abdulla oğlu

4-üncü Qanlıtəpə Tatyaninski caddə küncündə – Avakov

Aleksandro-Nevski sırada – İsmayilov

Sabunçuda:
Dmitriadi (Kazak çörəkçi dükani) – Cavadovun 92 nömrəli evi

Zabratda:
Volçkinski caddədə Kərimovun 43 nömrəli evində

Məhəmmədrəsuli Ağarza oğlunun dükanı

Aşağıdakı dükənlər çörəyi yarısı arpa və yarısı buğda unundan

pişirib 3 manat 60 qəpikdən satacaqlar:
Kolyubakinski caddə 29 – Lipiridi

Çelyayev Aleksandro-Nevski sıra – Lipiridi

Krasnovodski və Kamenitsi caddənin küncündə Pivovarovun dükanı

Bakı Şəhər İdarəsi Ərzaq şöbəsi

6/3

ƏRAZİ VƏ DÖVLƏT ƏMLAKI NƏZARƏTİNİN

Bununla ümumə elan olunur ki, Ərazi və Dövlət Əmlakı nazirinin qərarında binaən [görə], Azərbaycan Cümhuriyyəti təhti-idarəsində [idarəsi altında] olan Bakı quberniyası, Cavad uyezd-i, Muğan səhrasının yerləri işbu il müddətində, yəni 1919 kanunu-əvvəl [dekabrın] 31-inə kimi müzayidəsiz [hərracsız] (torqsuz) olaraq əkin əkmək üçün ancaq kənd cəmiyyətlərinə, onların üzvlərinə və kəndlilər zəhmətkeş şirkətlərinə [kəndlilərin qurduqları əmək birliklərinə] icarəyə veriləcəkdir.

Bu yerlər işbu elandan 15 gün müddətinə kimi, yəni 5 kanunu-əvvəl tarixində Cavad uyezd-i Petropavlovka (Qalaqayın) kəndində Muğan səhrası mühəndisi [P. N. Klimentonun təhti-sədarətində [başçılığı altında] xüsusi heyət tərəfindən icarəyə veriləcəkdir.

Müəyyən vaxtdan sonra yerlər müzayidəsiz icarəyə verilməyəcəkdir. Muğan səhrası yerlərini icarəyə götürmək arzusunda olan kənd cəmiyyətləri, üzvləri və zəhmətkeş kəndlilər şirkətləri kanuni-əvvəl [in] 5-indən gec olmaq şərti ilə bu barədə də Petropavlovka (Qalaqayın) kəndindəki xüsusi heyət sədri mühəndis Klimentko cənablarına ərizə pişinləş [təqdim] edib arzu etdiyi yerin məhəllini [yerini] və miqdarını göstərməlidir.

Yerlər 50 desyatın və yuxarı miqdarda əlahiddə qitələrlə [ayrı-ayrı hissələr halında] icarəyə verilir. Bunların məhəlli [və] hüddudu [yeri və sərhədi] xüsusi planda nişanlanmışdır. Həmin planı Petropavlovka (Qalaqayın) kəndində xüsusi heyət sədrində görmək mümkündür.

Qitələri hissə ilə də icarəyə verməyə xüsusi heyət nazir tərəfindən müvəkkildir.

İcarə haqqı üç növlə veriləcəkdir:

1. Pul ilə – hər desyatına 11 manat olmaq şərti ilə;

2. Mal ilə – əkiləcək yerin məhsulundan əkin növünün hər desyatın [in] dan bu qararı ilə:

1) Buğda və yaxud noxud əkilərsə 5 put

2) Arpa və qarğıdalı əkilərsə 2/7 put

3) Pambıq əkilərsə birinci məhsuldan 3 put

4) Dən əkilərsə 10 put

5) Küncüd əkilərsə 3 put

Hərgah kartof və bağça əkilərsə, əvəzinə yuxarıda yazılan məhsul verilməlidir.

3. Su pulu – hər desyatına 25 rubla.

Yer və su üçün verilməlik pul 2 qist [hissə, pay] ilə verilir: yarısı yerə alındıqda və o biri yarısı da 1 iyul 1919-da.

İcarə haqqı verilmək mal, məhsulət ələ gəldikdən sonra verilir. Pambıq və küncüd üçün 1 təşri-nəvvəl [oktyabr] 1919 və qeyriləri üçün 1 iyul 1919 tarixdən gec olmaq şərti ilə icarə haqqı xəzi-nəyə və yaxud xüsusi sborççığa (pul yığan) verib, heyət tərəfindən verilmis qəbzlər alınır.

İcarə haqqı olaraq verilən mallar isə icarədarlar tərəfindən Qaradonlu, Mürsəlli, Saatlı, Qalaqayın [kəndlərində] və Salyan şəhərində vəqə dövlət ərzaq anbarlarına təhvil verilir. İcarədarlara su növbətlə buraxılıb, vaxtdan, miqdardan və məhsul növündən asılı olacaqdır. Muğan səhrasındakı yerləri icarəyə götürmüş kənd cəmiyyətləri üzvləri və zəhmətkeş kəndlilər şirkəti işbu elanda göstərilmiş və xüsusi qanunlarla elan olunmuş şərait əsası ilə xüsusi heyətə şərtname bağlamalıdır. Bu şəraitləri Ərazi Nəzarəti

dəftərxanasında (Telefon caddəsində, nömrə 6), Bakı Ərazi İdarəsində (Vodovozni caddə, nömrə 8) və Gəncə Ərazi İdarəsində (Gəncə şəhərində) və Cavad, Şamaxı, Göyçay, Quba uyezdləri naçalnik və mahal pristavları dəftərxanalarında və həmçinin Qalaqayında xüsusi heyət dəftərxanasında (Muğan səhrası mühəndis dəftərxanası) görmək mümkündür.

Yuxarıda göstərilən vaxt müddətində kənd cəmiyyətlərinə, üzvlərinə və zəhmətkeş kəndlilər şirkətlərinə icarəyə verilməyən Muğan səhrası yerləri müzayidə ilə [hərracla] arzu edənlərə icarəyə veriləcəkdir. Bu barədə xüsusi elan olunacaqdır.

Ərazi naziri dəftərxanası

Hamam

İcarə verilir Yuxarı Təzəpır caddəsində "Hacı Yunis" hamamı. Arzu edənlər Merkuryevski caddədə Əşrafəvun mağazasına müraciət edə bilərlər.

O. A. Salmannın

Diş kabinası və sünii diş müalicəxanası

Dişlərə və ağza müalicə edir, ağrısız çıxarır, doldurur, qızıl və kaucuk üzərində sünii dişlər qayırır və qızıldan qapaqlar qayırır.

Qəbul edir hər gün saat 9-dan 2-yə kimi, 4-dən 7-yə kimi. Nəbərəni caddədə Dombrovski pereulokda [döngədə] Mehdi-yevin 7 nömrəli evində. Telefon nömrə 30-02.

253

Arvad diş həkimləri Z. A. Şexter və xanım

Dişlər ağrısız çıxarılır. Qızıl qapaq, qarma və hər növ qayırma işlər. Dişin yaxşı qiymətlə təmin olunur. Kəndərdən gələnlər üçün iş təzliklə görülür. Qiyəmətlər münasibdir. Qəbul olunur 9-dan 2-yə və axşam 4-dən 7-yə kimi. Vorontsovski küçə, 14 nömrəli evdə, paradni qapıdan.

215

Diş təbibəsi Altmanın diş müalicəxanası

Naxoşları qəbul edir saat 8-dən 1-ə kimi, 4-dən 7-yə kimi, qadınları 1-dən 3-ə kimi. Dişlərə müalicə edir, doldurur, ağrısız çıxarır və qızıl və kaucuk üzərində sünii dişlər qayırır. Hərbiyələrə, məktəblilərə və çocuqlara külli faiz edilir.

Ünvan: Şamaxanski caddədə ev nömrə 20. Aptek qarşısında. Telefon 18-73.

245

Doktor Ağahüseyn Kazımov

Əmrəzi-daxiliyyəyə [daxili xəstəliklərə] mübtəla olanları qəbul edir hər gün saat 5-dən 7-yə kimi. Parapet, Şəbi İbrahimovun evində, 3-cü mərtəbə. Telefon 27-86.

244

Doktor F. S. Şeyn

Naxoşları qəbul edir səhər saat 9-dan 12-yədək, axşam saat 5-dən 7-yədək.

Mariinski və Tərqovi caddələrin küncündə Əşrafəvun evi, "Jorj" əksxanası. Telefon nömrə 54-44.

232

Doktor Kamilə xanım İsmayilov